

Ο Ηρόδοτος παραθέτει (Δ 180) μια λιβυκή εκδοχή ότι η Αθηνά ήταν κόρη του Ποσειδώνα και της λίμνης Τριτωνίδας (θα μπορούσε της Αμφιτρύτης) αλλά κοντά του δεν περνούσε καλά και γι' αυτό προσέφυγε στον Δία που την δέχθηκε κόρη του. Οι Λίβυοι, προσθέτει ο Ηρόδοτος, δεν παντρεύονταν αλλά έσμιγαν όπως τα ζώα. Τρεις μήνες μετά την γέννηση του παιδιού, όλοι οι άντρες που είχαν κατά καιρούς πλαγιάσει με τη μητέρα, μαζεύονταν σε μια περιοχή. Το παιδί λογιζόταν γιος εκείνου που τύχαινε να του μοιάζει. Το ίδιο, χωρίς την αναζήτηση του πατέρα, γινόταν και στην Αττική, στα χρόνια του Κέκροπα, ο οποίος πρώτος καθιέρωσε τον γάμο. Ο Κέκροπας ήταν αυτόχθονας, μισός άνθρωπος, μισός φίδι. Στα χρόνια του υποτίθεται ότι έγινε η διαμάχη ανάμεσα στον Ποσειδώνα και την Αθηνά, την εποχή δηλαδή που καθιερώθηκε στην Αττική ο γάμος. Και ο γάμος ήταν η καταδίκη της μητρικής γραμμής συγγένειας που αντικαταστάθηκε από την πατρική:

Η αρχαιότατη Αθηνά υπερίσχυσε με μια γυναικεία ψήφο. Οι γυναίκες τιμωρήθηκαν με το να χάσουν το δικαίωμα ψήφου. Ο Μάρκος Τερέντιος Ουάρρων (Varro, 116 – 27 π.Χ.) προσθέτει ότι τις απαγόρευσαν να λέγονται Αθηναίες και τις στέρησαν το δικαίωμα τα παιδιά να παίρνουν το όνομα της μητέρας. Που σημαίνει ότι επήλθε η ανατροπή και επικράτησε η πατρογραμμική συγγένεια. Με την αρχαιότατη Αθηνά να υποχωρεί μπροστά στη νέα, αυτή που γεννήθηκε από το κεφάλι του πατέρα της και άρα δεν συνδέεται με μητέρα.

Με όλα αυτά, ο «χαμένος» της ψηφοφορίας, Ποσειδώνας, έχασε την Αθήνα αλλά κέρδισε την αντρική επιβολή πάνω στις γυναίκες. Και η «κερδισμένη» Αθηνά είδε τις ψηφοφόρους της να χάνουν τα δικαιώματά τους.

Ποσειδώνας και Αθηνά, αν και αντίπαλοι, είχαν στον βράχο της Ακρόπολης κοινό τους ναό το Ερέχθειο: Τον ναό του Ερεχθέα Ποσειδώνα και της Πολιάδας Αθηνάς. Με άλλα λόγια, του Φιδιού Ποσειδώνα και της Αθηνάς ως κυρίαρχης της πόλης. Αλλά το φίδι ήταν ιερό ζώο της Αθηνάς (και της Αθήνας). Και πάλι ο Ηρόδοτος αναφέρει (Η 41) ότι, στους Περσικούς πολέμους, οι Αθηναίοι πείστηκαν να εγκαταλείψουν την Αθήνα, όταν οι ιέρειες της Ακρόπολης διέδωσαν πως η τροφή του ιερού φιδιού, που κατοικούσε στο Ερέχθειο, έμεινε απείραχτη κι αυτό σήμαινε ότι το φίδι εγκατέλειψε προσωρινά την πόλη.

Το φίδι ήταν ο Εριχθόνιος που θεωρήθηκε γιος του Ήφαιστου (από το σπέρμα του, που έπεσε στον μηρό της Αθηνάς, όταν πάλευε μαζί της) και της Γης, ταυτίζεται με τον Ερεχθέα (αν και κάποιοι τον θεωρούσαν παππού του Ερεχθέα) και παριστάνεται πάντα να

στέκει διπλωμένος πλάι στην ασπίδα της Αθηνάς. Με το που η Αθηνά ανέλαβε να το αναθρέψει, έγινε θετή του μητέρα. Επειδή, ερμηνεύουν κάποιοι, η Αθηνά ήταν παρθένα και άρα δεν μπορούσε να τον είχε γεννήσει η ίδια.

(τελευταία επεξεργασία, 7 Δεκεμβρίου 2020)